

Maandag 16 oktober 2023

Spanningen leiden tot hogere prijzen

Toegenomen spanningen in het Midden-Oosten, de storing bij de gaspijpleiding tussen Estland en Finland en het einde van het zomerweer zorgen voor opwaartse prijsdruk voor gas, en daarmee ook voor elektriciteit. Aangezien de gaspijpleiding tussen Estland en Finland moedwillig kapotgemaakt is, nemen de zorgen ten aanzien van de veiligheid van de rest van de Europese gasinfrastructuur toe. De elektriciteitsprijzen in Noorwegen staan juist onder druk. Een groot contract ten opzichte van vorig jaar toen de waterreservoirs veel lager stonden dan op dit moment. De prijs van het EU ETS is iets opgeveerd, maar blijft voornamelijk binnen de neergaande trend. Deze week zal er waarschijnlijk een besluit worden genomen over de hervormingen van de Europese elektriciteitsmarkten. Tot slot kijken we naar het Net Zero Emission scenario van het IEA.

Elektriciteitsprijzen in de lift

De baseloadprijzen van elektriciteit kruipen de laatste tijd dicht naar elkaar toe. De belangrijkste drijfveren blijven voornamelijk de gasprijzen, die een vergelijkbaar patroon laten zien (zie volgende pagina). Het maandcontract heeft steun gevonden in de onzekerheid die is gerezen na de oplaaide onrust in het Midden-Oosten en een storing bij een gaspijpleiding tussen Finland en Estland. De prijs voor het TTF-jaarcontract steeg ook wel iets, maar de gevolgen bleven beperkt aangezien de gasvoorraden op dit moment een zo gunstig mogelijk scenario impliceren aan de start van het stookseizoen.

Nederland baseload: maand versus jaar future

Bron: Refinitiv Eikon

Ook zijn er weer nieuwe stakingen aangekondigd bij de fabrieken van Chevron in Australië. Een eerder voorlopig akkoord kwam te vervallen nadat de bonden aangaven dat Chevron terugkwam op eerder gemaakte afspraken. Hierdoor zijn nieuwe stakingen bij de Gorgon en Wheatstone fabrieken weer aangekondigd. Deze faciliteiten zijn goed voor zo'n 6% van het mondiale aanbod van LNG. En hoewel de LNG uit Australië niet direct naar Europa wordt verscheept, kan dit later in de winter effect hebben op de LNG aanvoer richting Azië op het moment dat de stakingen te lang zullen aanhouden. Een krappere markt in Azië zet ook de markt in Europa verder onder druk. Enkele weken geleden was een vergelijkbaar bericht al voer voor speculanten om de gasprijs verder op te drijven. Deze keer is de impact voornamelijk minder sterk nu de focus vooral op het eigen continent ligt, maar marktspeculanten blijven alert en volgen de ontwikkelingen op de voet.

Defecte gaspijpleiding tussen Finland en Estland

Op zondag 8 november bleek de gaspijpleiding tussen Finland en Estland – de Balticconnector – beschadigd te zijn. Estland heeft eind vorig jaar sancties opgelegd waardoor gasleveringen vanuit

Wilt u graag de volledige versie lezen? Of wilt u meer informatie over deze update, of over de andere diensten van Publieke Zaken Energy Research & Strategy, dan kunt u contact opnemen met:

Hans van Cleef – hans.vancleef@publiekezaken.eu / 0031- 6 30 90 33 76

Bart van der Pas – bart.vanderpas@publiekezaken.eu / 0031 – 6 36 52 95 51

Fabian Steenbergen – fabian.steenbergen@publiekezaken.eu

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door Publieke Zaken Energy Research & Strategy (ERS). Het is uitsluitend bedoeld om financiële en algemene informatie te verstrekken over de energie- en financiële markten. Publieke Zaken ERS behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt u uitsluitend ter informatie verstrekt. Het is niet toegestaan dit document (geheel of gedeeltelijk) te kopiëren, te verspreiden of door te geven aan derden of het te gebruiken voor een ander doel dan hierboven vermeld. Dit document dient uitsluitend ter informatie en vormt geen aanbod van effecten aan het publiek, noch een advies met betrekking tot uw beleggingen, kostenbeheer of zakelijke activiteiten, noch een uitnodiging tot deze genoemde handelingen. De informatie en meningen in dit document zijn samengesteld of afkomstig van bronnen die betrouwbaar worden geacht, maar er wordt geen verklaring of garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de nauwkeurigheid, volledigheid of juistheid ervan. Op de informatie in dit document mag door de ontvanger niet worden vertrouwd als gezaghebbend en zij mag niet in de plaats komen van het oordeel van de ontvanger. Alle meningen, voorspellingen of ramingen in dit document vormen een oordeel van Publieke Zaken ERS op de datum van dit document, en er kan geen garantie worden gegeven dat toekomstige resultaten of gebeurtenissen in overeenstemming zullen zijn met dergelijke meningen, voorspellingen of ramingen. U dient derhalve om geen enkele reden te vertrouwen op de informatie, meningen, schattingen en veronderstellingen in dit document of op de volledigheid, nauwkeurigheid of juistheid ervan. Er wordt door of namens Publieke Zaken ERS, haar bestuurders of werknemers geen enkele garantie, expliciet of impliciet, gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document en er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor enig verlies, direct of indirect voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen in dit document kunnen op elk moment veranderen en Publieke Zaken ERS is niet verplicht de informatie in dit document na de datum ervan bij te werken. Verder kunnen er vóór deze publicatie interne en externe publicaties zijn verschenen waarin strategieën tegenstrijdig kunnen zijn, afhankelijk van de marktomstandigheden ten tijde van elke publicatie. Publieke Zaken ERS behoudt zich het recht voor om wijzigingen aan te brengen in dit materiaal. De verspreiding van dit document in andere rechtsgebieden kan bij wet beperkt zijn en ontvangers van dit document dienen zich op de hoogte te stellen van dergelijke beperkingen en deze na te leven. Alle rechten voorbehouden.

© Copyright 2023 Publieke Zaken ERS en gelieerde ondernemingen ("Publieke Zaken").